

V) Krav til bruk av lærlinger

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minst 10 % av arbeidede timer innenfor utførende fagområder med særlig behov for læreplasser utføres av lærlinger. Dette skal skje etter ordning i henhold til opplæringslova, eller tilsvarende ordning. Dersom Oppdragsgiver ikke har presisert noe annet, kan Leverandøren selv velge på hvilke av kontraktens utførende fagområder det skal benyttes lærlinger.

Det kan i konkrete tilfeller gjøres unntak fra lærlingkravet grunnet oppdragets særegenhet, for eksempel der oppdraget ikke egner seg for lærlingarbeid på grunn av sårbarhet hos tjenestemottakere, sikkerhetskrav eller andre særegne forhold. Leverandøren og/eller underleverandører skal være godkjent som lærebedrift i henhold til opplæringslova. Utenlandske leverandører skal være godkjent lærebedrift i Norge, eller godkjent etter lignende ordning i annet EU/EØS-land eller land der leverandøren har hovedsete.

Leverandøren skal laste opp dokumentasjon i HMSREG som viser at arbeideren er lærling. Leverandøren skal på forespørsel legge frem all relevant dokumentasjon knyttet til godkjenningen, inkludert læreplan og inngåtte lærekontrakter.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, levere en plan for hvordan kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall utførte lærlingtimer.

Dersom Leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt, foreligger det ikke mislighold, selv om kravene i første ledd ikke er oppfylt. Der gjenstående kontraktsperiode er mer enn tre måneder, anses kravet kun oppfylt dersom Leverandøren med jevne mellomrom gjør reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt.

Ved brudd på bestemmelsen har Oppdragsgiver rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til leverandøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Ved vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Oppdragsgiver.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er klart at slikt mislighold vil inntreffe, kan Oppdragsgiver heve kontrakten. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert Leverandørens kontrakter med underleverandører.

Kommentar

I byrådssak 1057/17 er det vedtatt et eget lærlingkrav. Det skal benyttes i alle bygge-, anleggs- og tjenestekontrakter over statlig terskelverdi og med lengre varighet enn tre måneder innenfor fagområder med særlig behov for læreplasser. I disse kontraktene skal det kreves at minimum 10 % av arbeidede timer skal utføres av lærlinger. I tillegg kreves det at leverandøren skal være godkjent lærebedrift i henhold til opplæringsloven.

Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter regulerer når og hvordan offentlige oppdragsgivere skal stille lærlingkrav. I henhold til forskriften er terskelverdien for når plikten til å stille lærlingkrav kommer til anvendelse lavere for statlige virksomheter enn for andre oppdragsgivere. Når vilkårene for obligatorisk bruk av lærlinger er oppfylt, stilles det dessuten kun krav til bruk av en eller flere lærlinger uavhengig av

kontraktens størrelse. Oslo kommune har valgt et innslagspunkt for når lærlingekravet kommer til anvendelse som er strengere enn det kommunen er pålagt etter forskriften (terskelverdien som gjelder for statlige virksomheter). Der vilkårene er oppfylt, stiller kommunen dessuten krav om minst 10 % lærlingearbeid, som i større kontrakter er et langt strengere krav enn det nasjonal forskrift pålegger kommunen.

Kravet foreslås i stor grad videreført. Det foreslås imidlertid i revidert bestemmelse at dersom oppdragsgiver ikke har angitt en fordeling mellom fagene, kan leverandøren selv velge i hvilke fag lærlingkravet skal oppfylles. Det foreslås i tillegg å åpne for at kravet om å være godkjent lærebedrift i henhold til opplæringsloven kan oppfylles ved tilsvarende ordninger som nevnt i opplæringsloven § 4-1. Dette omfatter ordninger for henholdsvis lærlinger, praksisbrevkandidater, lærekandidater og kandidater for fagbrev på jobb. Det presiseres også at lærlingkravet kan oppfylles av leverandør som er godkjent lærebedrift i Norge, eller leverandør som er godkjent etter lignende ordning i annet EU/EØS-land eller land der leverandøren har hovedsete.

Det foreslås at leverandørene skal pålegges å laste opp dokumentasjon på at arbeideren er lærling i HMSREG. Dette vil gjøre det enklere å kontrollere at arbeidere som leverandørene registrerer som lærlinger, faktisk er lærlinger.

Det foreslås videre at det i konkrete tilfeller kan gjøres unntak fra lærlingkravet grunnet oppdragets særegenhet, for eksempel der oppdraget ikke egner seg for lærlingarbeid på grunn av sårbarhet hos tjenestemottakere, sikkerhetskrav eller andre særegne forhold.

Det foreslås i tillegg en adgang til å ilegge et forholdsmessig gebyr ved brudd på bestemmelsen.